

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	20263 - Fonts per a la Història de l'Art
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	B
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	20263 - Fonts per a la Història de l'Art
Crèdits	2,4 de presencials (60 hores) 3,6 de no presencials (90 hores) 6 de totals (150 hores).
Grup	Grup 1, 2S (Campus Extens)
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Mercè Gambús Saiz	19:00	20:00	Dilluns	12/09/2016	10/02/2017	AD06
merce.gambus@uib.cat	16:00	17:00	Divendres	13/02/2017	30/05/2017	AD06

Contextualització

La caracterització integrada i transversal de l'assignatura *Fonts per a la Història de l'Art*, determina el coneixement instrumental relacionat amb la diversificació documental que ha generat la història de la creació artística. La varietat de les fonts a estudiar afecta a les següents modalitats: recursos escrits, reproducció de la imatge, l'obra d'art com a bé material, suports informatius i divulgatius, i centres de documentació.

Requisits

Recomanables

Es recomana disposar dels coneixements proporcionats pel conjunt d'assignatures obligatòries del primer curs del grau en Història de l'Art, i en particular dels relatius a l'evolució de l'art a través de la seva seqüenciació històrica i dels seus processos de creació artística.

Competències

Les competències a desenvolupar estan en relació directa amb els objectius teòrics i pràctics de l'assignatura, i de la seva incardinació en el pla general d'estudis:

- Estudi, classificació i tractament de les fonts de la història de l'art.
- Estudi crític de l'obra d'art a través dels documents relacionats amb la seva creació.
- Tècniques de localització, identificació, metodologia d'anàlisi i interpretació de les fonts de la història de l'art.
- Coneixement dels centres d'informació i documentació, genèrics i especialitzats.

Específiques

- * Consciència crítica de les coordenades espai i temps (diacronia i sincronia) i dels límits i les interrelacions geogràfiques i culturals de la història de l'art..
- * Coneixement de les principals fonts literàries i documentals de la història de l'art..
- * Coneixement pràctic dels processos bàsics de la metodologia científica en història de l'art: estats de la qüestió, anàlisis integrals de l'obra d'art, replantejament de problemes, cerca d'informació inèdita, plantejament d'hipòtesi, processos crítics de síntesi, formulació ordenada de conclusions.

Genèriques

- * Desenvolupar les habilitats d'aprenentatge necessàries per tal de realitzar estudis amb un alt grau d'autonomia..
- * Articular la capacitat de seleccionar i interpretar dades rellevants de l'àrea d'estudi, a fi d'emetre judicis crítics..
- * Desenvolupar les habilitats comunicatives necessàries per a saber transmetre la informació..

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

Introducció. Les Fonts de la Història de l'Art com a testimonis d'informació. Tipologies, classificació instrumental i metodologia d'anàlisi.

Món Antic. Fonts i documents del món antic: d'Egipte al cristianisme. Testimonis desapareguts i conservats.

Món Medieval. Fonts i documents del món medieval: de Bizanci al gòtic. La diversitat de l'escriptura i la formació dels gèneres.

Món Modern. Fonts i documents del món modern: el renaixement i el barroc. La diversitat del gènere i la seva codificació.

Món Contemporani. Fonts i documents del món contemporani: de la Il·lustració a les tecnologies de la comunicació i informació. Les fonts com a instruments científics.

Metodologia docent

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Sessions teòriques a l'aula	Grup gran (G)	Mitjançant el mètode expositiu, la professora establirà els fonaments teòrics dels blocs temàtics que componen la matèria. A més, es donarà informació dels recursos	42

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	20263 - Fonts per a la Història de l'Art
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	B
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
			documentals per a cada tema, així com s'argumentarà el mètode de treball i el material que haurà d'utilitzar l'alumnat per preparar de forma autònoma els continguts.	
Classes pràctiques	Comentaris de texts i fonts	Grup mitjà (M)	La finalitat d'aquesta pràctica és estimular l'aprenentatge autònom i en grup de l'alumne, mitjançant l'anàlisi i interpretació relacionada dels continguts teòrics de la matèria aplicats a la diversitat de fonts que hagin estat objecte d'estudi. L'alumne treballarà el comentari de texts escrits i fonts visuals que periòdicament desenvoluparan en relació a l'explicació teòrica de cada bloc temàtic.	15
Avaluació	Examen final	Grup gran (G)	Sessió a l'aula per a la realització d'una prova escrita sobre la matèria. Es valorarà l'adequació de la resposta, l'exposició estructurada, la capacitat de relació i síntesi, així com l'ús del vocabulari específic, el coneixement bibliogràfic i la metodologia emprada.	3

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Comentari de font visual i de font escrita	Consolidar els coneixements adquirits a les sessions teòriques i pràctiques amb l'objectiu de preparar l'examen final. Amb aquesta finalitat l'alumne haurà de seleccionar tres fonts literàries i altres tres visuals relacionades entre si, a les quals hi aplicarà els procediments i tècniques d'anàlisi i interpretació exposats a l'aula. Es valorarà l'adequació de la resposta, l'exposició estructurada, la capacitat de relació i síntesi, així com l'ús del vocabulari específic, el coneixement bibliogràfic i la metodologia emprada.	30
Estudi i treball autònom individual	Estudi dels continguts de la matèria	Consolidació dels coneixements exposats a l'aula durant les sessions teòriques i pràctiques amb la professora, així com els coneixements adquirits durant la realització de les activitats pràctiques individuals	40
Estudi i treball autònom individual	Preparació de les pràctiques presencials	Aprendre a posar en pràctica els coneixements exposats per la professora a les sessions teòriques a l'aula. Treballar l'expressió oral de l'alumne i la seva capacitat de relacionar conceptes, memoritzar informació i exposar coneixements.	10
Estudi i treball autònom en grup	Elaboració d'un directori de recursos	Treball en xarxa per tal d'accedir al coneixement dels centres d'informació i de documentació, i a les fonts de reproducció d'imatges. Coneixement dels centres d'informació i documentació, genèrics i especialitzats. Sistemes i fonts de documentació. Tipologies d'informació.	10

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
		Estudi aplicat a les tècniques de localització, identificació, metodologia d'anàlisi i interpretació de les fonts documentals amb la finalitat d'elaborar un directori de recursos.	

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

L'avaluació d'aquesta assignatura constarà de tres proves de diverses característiques:

- 1 Treball autònom en grup: 1 punt
- 2 Treball autònom individual: 3 punts
- 3 Classes pràctiques: 1 punt
- 4 Una prova escrita final: 5 punts (es requereix assolir un mínim de 2'5 punts per completar l'avaluació general de l'assignatura)

Comentaris de texts i fonts

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Sistemes d'autoavaluació (no recuperable)
Descripció	La finalitat d'aquesta pràctica és estimular l'aprenentatge autònom i en grup de l'alumne, mitjançant l'anàlisi i interpretació relacionada dels continguts teòrics de la matèria aplicats a la diversitat de fonts que hagin estat objecte d'estudi. L'alumne treballarà el comentari de texts escrits i fonts visuals que periòdicament desenvoluparan en relació a l'explicació teòrica de cada bloc temàtic.
Criteris d'avaluació	* comentaris de text estructurats a partir de criteris identificatius, metodològics i interpretatius. * identificació, metodologia d'anàlisi i interpretació de fonts visuals i escrites
Percentatge de la qualificació final: 10%	

Examen final

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	Sessió a l'aula per a la realització d'una prova escrita sobre la matèria. Es valorarà l'adequació de la resposta, l'exposició estructurada, la capacitat de relació i síntesi, així com l'ús del vocabulari específic, el coneixement bibliogràfic i la metodologia emprada.
Criteris d'avaluació	* dos comentaris de text estructurats a partir de criteris identificatius, metodològics i interpretatius. * identificació, metodologia d'anàlisi i interpretació de dues fonts visuals
Percentatge de la qualificació final: 50% amb qualificació mínima 2.5	

Comentari de font visual i de font escrita

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Consolidar els coneixements adquirits a les sessions teòriques i pràctiques amb l'objectiu de preparar l'examen final. Amb aquesta finalitat l'alumne haurà de seleccionar tres fonts literàries i altres tres visuals relacionades entre sí, a les quals hi aplicarà els procediments i tècniques d'anàlisi i interpretació exposats a l'aula. Es valorarà l'adequació de la resposta, l'exposició estructurada, la capacitat de relació i síntesi, així com l'ús del vocabulari específic, el coneixement bibliogràfic i la metodologia emprada.
Criteris d'avaluació	* tres comentaris de text i fonts visuals, relacionats entre ells. L'estructura es farà a partir de criteris identificatius, metodològics i interpretatius.
Percentatge de la qualificació final:	30%

Elaboració d'un directori de recursos

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	Treball en xarxa per tal d'accedir al coneixement dels centres d'informació i de documentació, i a les fonts de reproducció d'imatges. Coneixement dels centres d'informació i documentació, genèrics i especialitzats. Sistemes i fonts de documentació. Tipologies d'informació. Estudi aplicat a les tècniques de localització, identificació, metodologia d'anàlisi i interpretació de les fonts documentals amb la finalitat d'elaborar un directori de recursos.
Criteris d'avaluació	* treball en xarxa * planificació metodològica en grup amb assignació individual de tasques * presentació digital
Percentatge de la qualificació final:	10%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

El material corresponent a les fonts documentals de cadascun dels blocs temàtics serà lliurat a través de la pàgina de Campus Extens de l'assignatura

Bibliografia bàsica

- BARASCH, M.: *Teorías del Arte. De Platón a Winckelmann*. Madrid, Alianza Forma, 1991.
- CALVO SERRALLER, F. y PORTÚS, J.: *Fuentes de la Historia del Arte II*. Madrid, Historia 16, 2001.
- PEVSNER, N.: *Las Academias de Arte: Pasado y presente*. Madrid, Cátedra, 1982.
- SCHLOSSER, J. von: *La literatura artística. Manual de fuentes de la historia moderna del arte*. Madrid, Cátedra, 1993.
- YARZA LUACES, J.: *Fuentes de la Historia del Arte I*. Madrid, Historia 16, 1997.

Bibliografia complementària

- ALBERTI, Leon Battista; RIVERA, Javier (otros); FRESNILLO NÚÑEZ, Javier (tr.). *De re aedificatoria*, Fuentes de arte, Serie Mayor 10. Madrid: Akal, 1991.
- ANTAL, F. "Comentarios sobre el método de la historia del arte". En: *Clasicismo y romanticismo*. Madrid: Alberto Corazón, 1978.

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	20263 - Fonts per a la Història de l'Art
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	B
Idioma	Català

- ASSUNTO, Rosario. *La crítica d'arte nel pensiero medioevale*. Milano: Il Saggiatore, 1961.
- BAUER, Hermann. *Historiografía del Arte: introducción crítica al estudio de la historia del arte*. Madrid: Taurus, 1981.
- BAYARRI FERRER, Antonio. *La CDU en el contexto de las bases de datos documentales: indización automática con descriptores virtuales, asignados a partir del contenido del campo CDU: desarrollo de un prototipo en el sistema micro-ISIS de UNESCO*. Madrid: Centro de Información y Documentación Científica, 1996.
- BRUYNE, E. de. *La estética de la Edad Media*. Madrid: Visor, 1987.
- CALVO SERRALLER, Francisco et al. (ed. lit.). *Ilustración y Romanticismo*, Fuentes y Documentos para la Historia del Arte, 7. Barcelona: Gustavo Gili, 1982.
- CARRION GUTIEZ, Manuel (Coautor). *Hemerotecas: aportaciones al estudio y tratamiento de publicaciones periódicas*. Murcia: ANABAD Región de Murcia 1995.
- CHECA CREMADES, F.; GARCÍA FELGUERA, M.S. y MORAN TURINA, M. *Guía para el estudio de la Historia del Arte*. Cátedra: Madrid, 1980.
- CHIPP, Herschel B.; SELZ, Peter (colab.); TAYLOR, Joshua C. (colab.). *Teorías del arte contemporáneo: fuentes artísticas y opiniones críticas*, Fuentes del arte, Serie Mayor, 12. Madrid: Akal, 1995.
- FERNÁNDEZ ARENAS, José (ed. lit.); BASSEGODA I HUGAS, Bonaventura (ed. lit.). *Barroco en Europa*, Fuentes y Documentos para la Historia del Arte, 5. Barcelona: Gustavo Gili, 1983.
- FERNÁNDEZ ARENAS, José. *Teoría y metodología de la Historia del Arte*. Barcelona: Anthropos, 1982.
- FERRAROTTI, Franco. *Histoire et histoires de vie. La méthode biographique dans les sciences sociales*. París: Librairie de Meridiens, 1983.
- FILARETE / PEDRAZA, Pilar (ed.lit.). *Tratado de arquitectura, Fuentes para el estudio de la historia del arte*. Vitoria: Ephialte, 1990.
- FREIXA, Mireia. "La historia del arte como historia. Las técnicas de investigación y el problema de las fuentes". En: *Introducción a la Historia del Arte*. Barcelona: Barcanova, 1991, pp. 61-87.
- FREIXA I SERRA, Mireia (ed.). *Las vanguardias del siglo XIX*. Fuentes y Documentos para la Historia del Arte, 8. Barcelona: Gustavo Gili, 1982.
- FURIO, Viçens. "La historia del arte: aspectos teóricos y metodológicos". En: *Introducción a la Historia del Arte*. Barcelona: Barcanova, 1991, pp. 3-59.
- GARRIGA I RIERA, Joaquim (ed. lit.). *Renacimiento en Europa*, Fuentes y Documentos para la Historia del Arte, 4. Barcelona: Gustavo Gili, 1983.
- GAYA NUÑO, J. A. *Historia de la crítica de arte en España*. Madrid: Ibérico Europea, 1975.
- GOMBRICH, E. H. "Historia del arte y ciencias sociales". En: *Ideales e ídolos. Ensayo sobre los valores en la historia y el arte*. Barcelona: Gustavo Gili, 1981.
- HADJINICOLAOU, N. *La producción artística frente a sus significados*. Madrid: Siglo XXI, 1981.
- HAUSER, A. *Teorías del arte, Tendencias y métodos de la crítica moderna*. Madrid: Guadarrama, 1975.
- LAFUENTE FERRARI, E. *La fundamentación y los problemas de la historia del arte*. Madrid: Instituto de España, 1985.
- LASSO DE LA VEGA Y JIMÉNEZ PLACER, Javier. *Manual de documentación : las técnicas para la investigación y redacción de los trabajos científicos y de ingeniería*. Barcelona: Labor, 1969.
- MIRALLES I MONSERRAT, J. *La historia oral. Qüestionari i Guia Didàctica*. Palma de Mallorca: Moll, 1985.
- PÄCH, O. *Historia del Arte y metodología*. Madrid: Alianza, 1986.
- PACIOLI, Luca; GONZÁLEZ, Antonio M. (pr.). *La divina proporción*, Fuentes de arte, Serie Mayor, 3. Madrid: Akal, 1987.
- PANOFKY, E. "La historia del arte en cuanto disciplina humanística". En: *El significado de las artes visuales*. Madrid: Alianza, 1979.
- PASSERINI, Luisa (ed.). *Storia Orale. Vita quotidiana e cultura materiale delle classi subalterne*. Turín: Rosenberg & Sellier, 1978.
- PITARCH, Antonio José et alt. (ed. lit.). *Arte Antiguo: Próximo Oriente, Grecia y Roma*. Fuentes y Documentos para la Historia del Arte, 1. Barcelona: Gustavo Gili, 1982.

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	20263 - Fonts per a la Història de l'Art
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	B
Idioma	Català

- PLAZA BORES, Ángel de la. *Guía del investigador*. Madrid: Dirección de Archivos Estatales, 1992.
- RAMÍREZ, Juan Antonio. *Cómo escribir sobre arte y arquitectura. Libro de estilo e Introducción a los géneros de la crítica y de la historia del arte*. Barcelona: Serbal, 1996.
- RAMÍREZ, Juan Antonio. *La Historia del Arte como género(s) literario(s)*. En: . Soria, 1997. Soria: C.E.H.A-Caja Duero, 1997, pp. 47-66.
- SIERRA BRAVO, Restituto. *Tesis doctorales y trabajos de investigación científica: metodología general de su elaboración y documentación*. Madrid: Paraninfo, 1996.
- SLAVINI, R. "Le nuove tendenze della critica e l'interpretazione della personalità artistica". En: Lajos Vayer (ed.), *Problemi di metodo: condizioni di esistenza di una storia dell'arte*. Bologna: Clueb, 1982.
- TATARKIEWICZ, W. *Historia de seis ideas. Arte, belleza, forma, creatividad, mimesis, experiencia estética*. Madrid: Tecnos, 1987.
- TATARKIEWICZ, W. *Historia de la estética*, 3 v. Madrid: Akal, 1987-1989.
- THOMPSON, Paul. *La voz del pasado. Historia Oral*. Valencia: Alfons el Magnànim, 1988.
- VENTURI, Lionello. *Historia de la crítica de arte*. Barcelona: Gustavo Gili, 1979.
- YARZA, J. et alt. (ed. lit.). *Arte Medieval I: Alta Edad Media y Bizancio*. Fuentes y Documentos para la Historia del Arte, 2. Barcelona: Gustavo Gili, 1982.
- YARZA, J. et alt. (ed. lit.). *Arte Medieval II: Románico y Gótico*. Fuentes y Documentos para la Historia del Arte, 3. Barcelona: Gustavo Gili, 1982.

Altres recursos

- ADAM-Art, Design, Architecture & Media Information Gateway
- Art & Architecture mainly from the Mediterranean Basin
- Art History : a guide to Internet Resources. University of Delaware Library
- Art History Resources on the Web
- Artcyclopedia: The Guide to Museum-Quality Art on the Internet
- BUBL LINK / 5:15: History of Art
- Eighteenth-Century Resources -- Art Galaxy
- http://icom.museum/centre_fr.html
- http://www.international.icomos.org/home_fra.htm
- Internet ArtResources
- Media Centre of the Musée d'art contemporain de Montréal
- The Metropolitan Museum of Art: Educational Resources
- The PartheNet: combined internet resources for students of art history
- MEL: Visual Arts
- <http://whc.unesco.org/fr/35/>
- Web Resources of Art
- WebMuseum
- World Art Treasure
- World Wide Arts Resources